

Omistajaohjauskeskustelut 2023/ Mercuria kauppaoppilaitos Oy, 9.8.2023

VD/5057/02.01.02.02/2023

KK/K-ML/RK-K/JN

Konserniohjaus kävi Mercuria kauppaoppilaitos Oy:n kanssa 9.8.2023 omistajaohjauskeskustelun, jonka tarkoituksena oli varmistaa omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Keskustelussa olivat läsnä henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen, konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi sekä yhtiön puolelta toimitusjohtaja, oppilaitoksen rehtori, Tiina Immonen ja talousjohtaja Jussi Kurki.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy (ent. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy) on kaupungin 95,5-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, joka tarjoaa järjestämisluvanvaraista perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta erityisesti kaupanalalle. Oppilaitos sijaitsee Martinlaaksossa, yhtiön omistamassa Mercuria-talossa, jota se vuokraa samalla myös Martinlaakson lukion ja Vantaan aikuislukion käyttöön.

Yhtiön toimintaympäristössä on ollut viime vuosien aikana merkittäviä muutoksia paitsi koronapandemian myös koulutustoiminnan lainsäädäntöuudistusten seurauksena. Nyt syyslukukautena Mercuriassa käynnistyi kolmas lukuvuosi laajennetun oppivelvollisuusikään kuuluvien opiskelijoiden kanssa. Uuden hallitusohjelman vaikutukset ammatilliseen koulutukseen eivät yhtiön alustavan arvion mukaan ole merkittäviä. Hallitusohjelmassa ei esitetä esimerkiksi järjestäjäverkoston karsimista. Uusina vaikutuksina ohjelmassa ovat rahoitusmallin uudistus, jossa tuloksellisuus ja vaikuttavuuden painoarvo kasvaa sekä englanninkielisten opintosisältöjen tarjoaminen lisääntyy. Tällaiset muutokset rahoitusmallissa ovat yhtiön näkökulmasta myönteisiä.

Yhtiö on ottanut käyttöön uuden strategian 1.8.2023, jonka keskeisinä muutosajureina ovat digitalisaatio, vastuullisuus ja monikulttuurisuus. Uudessa strategiassa on nyt selvästi eritelty Mercuria-brändillä toimiva toisen asteen koulutus ja Mercuria Pro -brändin alla toimiva aikuiskoulutus. Edellä mainitut muutosajurit, kuten digitalisaatio, ovat läsnä strategian jokaisessa osa-alueessa, mutta sen lisäksi oppivelvollisille ja aikuiskoulutuksen opiskelijoille on omat painoalueet strategiassa. Uusi strategia on toteutettu yhdessä yhtiön hallituksen, työntekijöiden ja opiskelijoiden kanssa.

Muina ajankohtaisina asioina käsiteltiin Mercuria-talon tontin vuokran tilannetta ja Tikkurilan osaamiskampushanketta sekä Mercurian roolia hankkeessa. Tontin vuokran osalta yhtiö ja kaupunki ovat käynnistämässä neuvotteluja vuokrasopimuksen jatkamisesta. Yhtiö on osoittanut kiinnostusta Tikkurilan osaamiskampukseen ja tehnyt aiesopimuksen osaamiskampushankkeeseen osallistumisesta.

Yhtiön harjoittamaan koulutustoimintaan liittyviä lähitulevaisuuden haasteita ovat muun muassa digitalisaatio ja teknologia opetuksessa, nuorten hyvinvointivaje sekä vastuullisuuden tuominen voimakkaammin mukaan toimintaan. Esimerkiksi tekoälyyn liittyy merkittäviä haasteita koulutustoiminnassa lähivuosina. Yhtiö on jalkauttanut vastuullisuustekoja opiskelijoiden arkipäivään pyrkimällä ruokahävikin vähentämiseen, ja nyt käynnissä on tuotantokapasiteetiltaan merkittävä aurinkoenergianhanke, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2023 aikana. Lisäksi koulun tiloissa on järjestetty erilaisia kierrätystapahtumia.

Yhtenä merkittävänä asiana lähitulevaisuudessa on myös liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden uudistuminen 1.8.2024, jonka yhteydessä esimerkiksi koulutuksen sisältö ja materiaali muuttuvat.

Yhtiön taloudellisesta tilanteesta saatiin päivitettyt tunnusluvut 30.6.2023 tilanteesta. Talousjohtaja vahvisti, että taloudelliset tunnusluvut ovat linjassa yhtiön vuoden 2023 talousarvion kanssa. Talousarviossa vuoden 2023 liikevaihto asettuisi 8,6 miljoonan euron tasolle ja tilikauden tulokseksi muodostuisi 641 450 €. Pitkällä aikavälillä yhtiön tulostavoite on noin 300 000 € vuotta kohden, jotta investoinnit voidaan rahoittaa tulorahoituksella. Ylijäämää ei siis ole tarkoitus kerätä, vaan rahaa tarvitaan investointeihin sekä perusparannuksiin. Puolivuosikatsauksessa bruttoinvestoinnit ovat matalat suhteessa talousarvioon, mutta investoinnit, kuten aurinkoenergia hankkeen aurinkopaneelit, sijoittuvat pääosin loppuvuoteen. Maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut ovat erinomaisella tasolla, eikä yhtiöllä ole pitkäaikaista velkaa.

Raportoinnin mukaan yhtiö on saavuttamassa sille asetetut taloudelliset, toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät, henkilöstöön liittyvät sekä ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet. PTS-toimenpiteet resurssiviisaasti -tavoitteen kannalta on tärkeä huomioida kaupungin resurssiviisauden sekä hiilineutraalisuuden tavoitteet sekä tiekartat. Vastuullisuusohjelman laatiminen on käynnissä ja se saadaan vuoden aikana valmiiksi. Lisäksi yhtiö on mukana Vaski-hankkeessa, jonka tavoitteena on selvittää oppilaitoksen hiilijalanjälkeä.

Yhtiön hallitus oli käsitellyt hallitustyöskentelyä koskevan arvioinnin ja keskustelleet vahvuuksista, heikkouksista sekä ilmi tulleista kehittämiskohteista. Hallitukseen on saatu kevään aikana myös kaksi uutta jäsentä, jotka yhtiö on perehdyttänyt. Lisäksi jäsenet osallistuvat kaupungin hallitusosaajavalmennukseen.

Yhtiön sisäistä valvontaa koskevassa kyselyssä nousi esiin muutamia kehityskohteita. Yhtiö on kehittänyt valvontatoimenpiteitä, jotka edesauttavat tavoitteiden saavuttamista ja uhkaavien riskien saattamista hyväksyttävälle tasolle. Lisäksi yhtiö varautuu tietomurtoihin ja kyberhyökkäyksiin ja kehittää niihin liittyviä valvontatoimenpiteitä jatkuvasti. Yhtiö on päivittänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman Targetor Pro -järjestelmään viimeksi toukokuussa 2023.

Konsernijaosto 28.8.2023 § 10

Kaupunginjohtajan va.:n esitys:

Päätetään merkitä pidetty omistajaohjauskeskustelu tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yhtiön esitys / Mercuria kauppaoppilaitos Oy, 9.8.2023

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Vantaa

Konserniohjauksen erityisasiantuntija Jesse Nurmi, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)